

KECSKEMÉTI LAPOK

(KECSKEMÉTI FRISS ÚJSÁG)

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Magyarország napilapja és
többégy más lapéval együtt
a legjelentősebb és legolvasottabb
napilapunk.

A lap szellemi és anyagi
részben vonatkozó összes
dolgot a szerkesztőség és
kiválósága intézi.

A szerkesztésért felelős: **Hollósy János.**

Télfelirát: **141.**

Lapkiadó: **a Nyomdász- és Válogató-társaság.**

Az aratás.

Bármint forduljon is az események folyása, Magyarországon a nyár derekán nincs fontosabb, érdekesebb, izgatóbb kérdés annál, hogy milyen az aratás? Ez persze ma már nem azt jelenti, hogy még mindig a tisztán mezőgazdaságból élő primitív népek életét éljük.

Mert hiszen tudnivaló, hogy nemzeti jóvedelmünknek közel felét nem a mezőgazdasági termelés szolgáltatja. De a nagy embertömegeknek a mezőgazdaság adja a kenyeret. A mezőgazdaság a magyar lakosság nagy többségének életét foglalkozása s ennél fogva a mezőgazdaság az, a mely a magyar hadi, közgazdasági és kulturális erőt első sorban a tulnyomó részben táplálja. Reálisan csak erre számít a bankár, iparos, kereskedő és finanszminiszter egyaránt s ilyenkor, aratás idején dől el, hogy mire és mennyire terjedhet ez a számítás. Ha jó az aratás, házasodnak, szaporodnak, pénzt költenek és takarítanak, jól táplálkoznak, ruházkodnak az emberek, javul az egészségük, szaporodnak a jóléti és kényelmi berendezések. Ha gyöngye a termés, meglányhul a társas élet, az embert a ma gondjai foglalják el, szűkösebb a táplálkozás, gyöngébb az egészségi állapot s a szűkölködéssre alapított üzérkedések fizetnek csak jól. Ezért fő gondja ma már nálunk a közgazdasági élet vezető köreinek, hogy a mezőgazdasági termelést jobban egyensúlyozzák, változatosabbá s az elemek játékától függetlenebbé tegyék.

A négy magyar folyó hatalmas siksággá terjedő völgyének a mezőgazdasági munka a természetes hivatása. A nagy magyar rónaságon nem a füstölő gyári kémények szaporodásában van a fejlődés kulcsa, hanem a mezőgazdasági termelés gyarapodásában és javulásában.

A termelés gyarapodása szempontjából az 1914-ik év nem sok jót hozott.

Ghillány báró földmivelésügyi miniszter szombati aratási jelentése a kenyértermények tekintetében nem biztathat különös reménységgel. Sőt azt kell belőle megállapítanunk, hogy a tavalyi rendkívüli esztendő károsító hatása kiterjedt erre az esztendőre.

Az 1912. év őszén kényszerűségből végbevitt mozgósítás-féle elvont sok értékes munkaerőt a gazdaságokból s csak négyötöd része művelődött be a megművelni szokott területnek. Azután jött egy abnormisan szélsőséges időjárású tavasz, hűvös, esős nyár. Megromlott a termésnek nemcsak

mennyisége, de minősége is. Az ez évre elvetett gyöngye magból csak gyöngye aratás nőhetett. Hiába használták ki gazdáink a mult őszi kedvező időjárását és vetettek félmillió holddal több búzát, százezer holddal több rozst, mint az előző évben. Négy-öt millió métermázsával kisebb lesz a búzatermés, közel egy félmillió métermázsával kisebb a rozstermés, mint a mult évi gyöngye közepes aratás hozama.

A két fő kenyérterményben, legnagyobb iparunk, a malomipar főtáplálóiiban szűkösen állunk és négy-öt millió métermázsát külföldről kell behoznunk, hogy a szerződéses vámterület fogyasztása elláttassék. Értékes kiviteli terményünknek, az árpának, termelési terület is megfogyott közel százezer holddal, várható aratása is kisebb lesz vagy két millió métermázsával, mint az elébb volt.

A zab, véderőnk és lótenyészésünk e fontos szükségleti cikke szintén kevesebbet ad vagy másfél millió métermázsával. Tehát a magyar művelt föld nagy részét elfoglaló kalászosok általában gyöngye aratást adnak. Nem nagy vigasztalás nekünk, hogy ugyanígy, sőt még rosszabbul állanak a kalászosok Oroszország nagy sikságjain, Romániában és a balkáni államokban. A várható drágulás nem fogja a gazdákat kárpótolni, még azokat sem, a kik képesek lesznek a rendszerint télen elkövetkező drágulást kivárni.

Vigasztalóbb, biztatóbb a kép, a mit a kukorica- és a burgonyatermést vizsgálva kapunk. Állattenyésztésünknek, szesz- és még egy-két mezőgazdasági iparunknak ez a két tápláló terménye jó eredménnyel biztat. Elég jól fizetnek a rétek, a takarmányok, mint a lóhere, lucerna, bükköny, muhar, takarmányrépa. Az idei aratás mintha csak hangos szóval figyelmeztetné gazdáinkat arra, hogy vessék főgondjukat a magyarság nagy ösfoglalkozására, az állattenyésztésre. Szaporítsák, gondozzák és táplálják jól az állataikat. Ha valahonnan, úgy az istállóból fogják pótolhatni gazdáink azt, a mit a kalászosok gyöngye termése folytán elvesztettek.

Mindent összevéve tehát a magyar föld ez évi termésének összes értéke és jóvedelme nem lesz kisebb a tavalyinál. De ez ne vezessen bennünket félre az ez évi aratás jelentőségének megítélésénél. Semmi sem ellensúlyozza azt a káros jelenséget, hogy a magyar földnek több, mint harmadrészén, kezeken tizenkét millió holdon sajnos kevés termést takarítanak be s hogy nem annyira az elemeken, mint a sa-

ját hibákon mulik, hogy országos átlagban öt-hat métermázsra szem termett ez idén ott, a hol még inséges esztendőkből is kétszer annyinak kellene teremnie.

Az a föld, a mely hol nagyon bőven, hol meg jóformán semmit sem terem, nem érdemli a jó föld nevet. Pedig ki merné tagadni, hogy a négy magyar folyam siksága irigylen jó föld. Ha tehát arra gondolunk, hogy a német, francia, angol a maga sokkal hidegebb, szegényebb, keményebb talajából a mi szemtermésünknek kétháromszorosát tudja kiszorítani, csak arra a következtetésre juthatunk, hogy a megmunkálásban, trágyázásban, a vetőmagban, a vetésforgóban, szóval a gazdálkodás hibás módjában kell a baj gyökereinek lenni. Érthető, hogy ha a többet termelés, mint elérendő gyakorlati cél, mind nagyobb teret foglal művelt gazdáink gondolatvilágában. Nagy érdekünk, az idej aratás is mutatja, hogy ez a jelszó általános mozgató erővé váljék mezőgazdasági népünk legelső rétegeiben is. Sok küzködésnek, gondnak, kombinációnak, költségnek és fáradságnak forrása ez a mozgató erő, de egyúttal ez a haladás, az erősödés is.

Nincs okunk kételkedni abban, hogy az ez évi gabonaaratás eredményei sok gazdának megforgatják a fejében azt a kérdést, miért is kell neki birtoka javarészén kevesebbet aratnia, mint a nyugati gazdának? Miért nem ad annyit az ő jó földje, mint másnak a rossz? És hisszük, hogy e kérdések latolgatása nem keserű tehetetlenség és fatalisztikus megnyugvás érzeit fogja fölkelteni, hanem a tettvágyét: a javító törekvések megfogalmazását és elhatározását. Árpád apánk hiába szerzte meg nekünk ezt a földet fegyverrel, hiába tartottuk meg vérrel és vassal, ha nem tudjuk újra meghódítani a modern termelés fejlettebb módjaival és eszközeivel. És az is nyilvánvaló, hogy a világgiazi árkonjunkturák ma haszonnal biztatnak minden újabb munkát, befektetést és vállalkozást a mezőgazdasági termelésben. Néhány év múlva fordulhat az állapot s ekkor védővámjaink ellenére sem lesz módunkban az, hogy megtaláljuk a pénzügyi, üzleti hasznót biztosító olyan alapját a termelés gyarapításával járó befektetéseknek, a mely ma készen, szinte hívogatónan kínálkozik.

— **Kitüntetés.** A magyarországi Muzéumok és Könyvtárak Országos Felügyelőség Főző Jenő kecskeméti közönségi népi iskolai tanító a népkönyvtár körül szerzett érdemei elismeréséül 100 koronával és elismerő oklevéllel jutalmazta.

Az adókiivetések.

Teleszky János a tavaszon azt a táncot adta az országnak, hogy dolgozzon többet és költse kevesebbet. Mivel azonban valaki nyilván meggyőzte arról, hogy tisztára lehetetlenség húsz százalékkal kevesebbet költeni és negyvennel többet keresni, a pénzügyminiszter leszállt a hét görög bölcs lováról és aksiomák helyett tetekhez látott. Megszoritotta az adósróft nehány lucat percent erejéig, hogy valamiképp mégis változtasson az állapotokon. — Mert változás kell a magyarnak, hogy viduljon élete.

Azonban ettől a változástól aligha vidul föl a magyar élet. Hogy miképpen képzelettel a pénzügyi kormányzat a tervbe vett procedurát s mennyire taksálja az életképességet, mely utána megmarad a társadalomban, arról nekünk fogalmunk sincs. — Ellenben el tudjuk mondani, mivel igazolná magát a főfinác, ha valaki elővenné a parlamentben, amitől ugyan nem kell félni. — Azt mondaná, hogy ő sokkal szívesebben leszállítaná az adót, mint amilyen szívesen emelteti, de a pénzügyi egyensúly fentartása olyan eminens állami érdek, hogy más választás nincsen.

Ez lenne az álláspontja objektív eleme, szubjektíve meg bizonyosan azt is megmondaná, hogy ő az adókiivető-bizottságoknak lelkére kötötte a méltányosságot. Mert ezt szokta mondani minden pénzügyminiszter s ezt nem szokta tenni egyik se.

A mi pénzügyi politikánkat valami furcsa életenkívüliség jellemzi. Jövedelmet fokozni! Nagyon észszerű, természetes valami. Annál természetesebb, minél több terhe van az államnak. De a jövedelem fokozásának nem ez volna a módja, hogy az állam máról-holnapra minél többet szedjen ki a polgárok zsebéből. Mert holnapután is, sőt még azután is szükség lesz a jövedelem fokozására s akkor már nem lehet a kifosztott zsebből annyit se kivenni, mint azelőtt. Ha nem az adózók jövedelem-fokozásán keresztül jut a kincstár a több adóhoz, akkor voltaképpen a jövő adóhozamának a tökéjét fogyasztotta, a helyett, hogy emelte volna.

Most pedig úgy áll a bál, amint mindenki tudja, hogy az adózók jövedelme Kecskeméten csakugy, mint másfelé s most már az is igazságtalanul sok, ami eddig méltányos és arányos volt. Száz százalékos adóemelkedéseket megkísérelni ilyen körülmények közt naivság, — mert rosszakaratot nem tételezünk föl.

Ez az egyik észrevételünk az adósróft csikorgására. A másik meg az, hogy mikor az állam a maga egészében szorult több adókiivetésre, akkor éppen csak a polgárság egyes rétegeire nehezíti a nagyobb terheket. Pusztán azért, mert ezt újabb, törvényes értelemben vett adóemelés nélkül teheti, ugyszólván házi kezelésben. Az adókulcs három évenként való revíziója csak abból a szempontból jogos, sőt szükséges, hogy az időnkint beálló változások, ha a fejlődés arányában állottak be, ne maradjanak megadóztatlanul, s ha visszaesők, ne terheltesseken illetéktelen adóval. Ez a mód az adófivetők viszonyainak számbavételére van rendelve, nem arra, hogy az állam kénye-kedve szerint rójjon magasabb tételeket polgáira, mert neki is több pénz kell katonára. Az ilyen adókiivetés közjogilag tulajdonképp törvénytelen eljárás, mert nem adókiivetés, hanem adóemelés, amire csak a törvényhozás volna jogosult s a mi az egyenlő teherviselés elvén csak az ország minden rétegére kiterjedőleg volna fogantatható.

Annyi bajunk közepette azonban eszünkben sincs közjogilag érzékenykedni. Ezt eltelesszük boldogabb idők számára, ellenben komolyan fölvetjük a kérdést: ismeri-e a pénzügyigazgatóság a helyi viszonyokat? S tudja-e, hogy soha alkalmasabb nem volt az idő az adósróftnak még mérsékelt megszorítására se az ipar és kereskedelem fölött, mint most? Minden reményességünk, mellyel jobb időkben bízunk, csö-

dőt mondott s az iparos és kereskedő sem veszi el lélekjelenlétét s előbb-utóbb szintén csödtöt fog mondani. Akkor az adóhatalmak is hajlandók lesznek ötven percentre kiegyezni. Mért nem tessük mindjárt? Olyan nagy fiskális érdek előbb tönkre tenni az embereket s muszájból lenni nagylelkűnek?

A polgári fiúiskolák.

A tanügyi körében több rendezendő kérdés van, amelyeknek megoldása mindig eltolódik. Mintha félnének hozzáfogni az illetékes körök, mintha nagyon sok érdeket kellene összeegyeztetni. Ilyen kérdés a polgári fiúiskolák ügye is. Igazán nem tudnánk megmondani, hogy milyen helyet foglalnak el ezek a közoktatásban! A népiszkola fogalmát meghaladják, viszont a gimnáziumok s reálisiskolák nivóját nem érik el. A nevelő tantestület polgári iskolai tanítók alkotják, kik kétséggel eléggé meg nem becsült munkát végeznek s igyekeznek ezt az abbamaradt tanintézetet nivón tartani.

Elnézzük a polgári iskolák tananyagát. Mind a hat osztályban olyan tárgyak vannak, igen kevés kivétellel, amelyek a gimnáziumokban s reálisiskolában is feltalálhatók. Az ötödik s hatodik osztályba pedig már alig jut tanuló. Tehát a fiúiskolára nem lehet reafogni, hogy valami különleges irányban képző, esetleg gyakorlati pályákra minősítő tanintézet lenne, sem azt, hogy nagyon látogatott volna, főképp a felső osztályokban. Szinte olyannak tetszik, mint amelyik tanintézet a gimnázium s reálisiskola nehezebb anyagával megbirkózni nem akaró ifjúságnak állana rendelkezésére, valamint az olyanoknak, akik a kishivatalnok pályára megkívánt minimális négy polgári kvalifikációt akarják megszerezni.

Igy pedig a polgári iskola egyáltalán nem mondható sem hézagpótló, sem befejezett, sem életképes intézetnek. Hézagpótlónak nem mondható, mert nem végez olyan munkát, amelyet más intézet ne végezhetne el, nincs oly előnye, amelyet más intézet, illetve középiskola ne nyújtana, nincs különlegesen kvalifikáló képessége, nem vehető kizárólagos előiskolának valamelyik magasabb rendű tanintézet szempontjából.

Ami a befejezettség kérdését illeti, az sem áll kedvezően. Érettségit tenni nem lehet benne, sőt nyolc osztályra sincs. Manap pedig az ilyen intézetek igazán nem lehetnek életképesek.

Ez a helyzet azonban — maguk a polgári iskolák érzik ezt legjobban — tartóhatatlan. S feltétlenül előbb-utóbb dűlőre kell jutni a polgáriiskola ügyének. Mert arra szükség nincs, hogy ki nem fejlesztett középiskolákkal tarkítsuk a nevelésügyet, másrészt azonban kár lenne a polgári iskolákban rejlő kulturerőt, szellemi értéket elhajtítani. Tehát ez iskolákat reformálni kell, nehogy elsorvadjanak! A reform kérdése azonban nem egyedül abban áll, hogy kifejlesszük őket 8 osztályúvá. Sőt erre nincs is feltétlenül szükség. A polgári iskolák reformja alatt mi legelső sorban irányváltatást értünk. Mert ha ez iskola kifejlesztve sem lenne egyéb, mint a gimnáziumnál s reálnál könnyebb középiskola, akkor nem kérünk belőle. Ez esetben csak súlyosabb kiadásban szolgálná azt a célt, mit a reálisiskola s gimnázium oly kiválóan szolgál. Továbbá ily kifejlesztés mellett sem felel meg céljának s ép nem lenne egyáltalán hallgatója. Mert senki sem lenne oly szűk látókörű, hogy elvégezzon 8 évig oly intézetet, amely a legszűkebb körben tud csak kvalifikálni. Ily szellemi és anyagi áldozatot senki sem fog hozni.

A polgáriiskola jövőjét csakis egy esetben lehet megalapozni. Ha határozottan szakiskolává, praktikus intézetté tesszük, ha olyan alapokra fektetjük, hogy meghatározott életpályákra, praktikus élethivatásokra egyedül fog minősíteni.

Igen, igen sokszor halljuk emlegetni, hogy a magyar ipar s magyar kereskedelem elsősorban ugy kell életerőssé tenni, hogy művelt iparosokat, kereskedőket nevelünk. A közgazdasági élet fejlesztésének

ez a programja, irányelve jut tehát most eszünkbe, hogy a fiú polgári iskolák jövőjére gondolunk. Nem lehetnének-e ezek a polgári fiúiskolák iparos- és kereskedőképző szakiskolák!? Igaz ma is sok lép ez intézetek hallgatói közül ipari, kereskedői pályára, azonban igen sok ezt csak arra használja, hogy kishivatalnok nyomorra szerezzen képesítést. Ezért meg felesleges ilyen külön tanintézet fentartása, mikor e cél a gimnáziumok, a középiskolák útján is elérhető.

Mennyivel más lenne a helyzet, ha ez iskolák csakis szakintézetek lennének és nem lehetne onnan pl. csakis ipari s kereskedői pályára lépni. Esetleg lehetne még másképp is a szakszerűséget biztosítani. Mi csak eszmét vetünk fel, a kivétel már a tanügyi hatóságok feladata. Cikkünk csak azt célozza, hogy reámutassunk arra a tarthatatlan helyzetre, amelyben a polgáriiskolák intézménye van s utalunk arra a nagy nyereségre, amely kétséggel kívül értékes iskolafaj további fejlesztése, illetve okszerű reformja által ugy a magyar oktatás ügyre, mint közgazdasági életünkre háramolnék.

Bárhogy lesz is azonban, az tény, hogy itt tenni kell, hogy a polgári iskola mai formájában nem maradjon meg.

Telefon 141 NAPI HIREK. Telefon 141

Szerkesztőség és Kiadóhivatal I. k. Arany János-utca 8.

Naptár: 1914. év, július 16., csütörtök. — Róm. kath.: Karmeth. B-A. — Protestáns: Rut. — Görög-orosz: 1914. július 3., Jácint vt. — Izraelita 5674. év, Thamusz 22. — Napkelte 4 óra 18 perc. — Napnyugta 7 óra 53 perc. — Naphossza 15 óra 35 perc. — Holdkelte 11 óra 24 perc. éjjel. — Holdnyugta 1 óra 55 perc délután. — Ujhold 23-án, 3 óra 38 perc éjjel.

Időjárás: A központi meteorológiai intézet Kecskemétre érkezett jelentése szerint a következő idő várható: Változékony, meleg, sok helyen csapadék, zivatarok.

— **Személyi hírek.** Sándor István polgármester ma reggel hivatalos ügyekben Budapestre utazott. — A Magyar Királyi Állami Munkásbiztosítási Hivataltól a helyi kerületi pénztár ügykezelésének felülvizsgálata dr. Kinszler Károly miniszteri titkár és Csutor Kálmán miniszteri szemellenőr ma délelőtt városunkba érkeztek.

— **Pályázat.** Adorján János és Mór József a mai napon beadta pályázatát a megüresedett irnoki állásra.

— **Adófivetés július hóban.** Kecskemét th. város adófivetésében július folyamán összesen 23.692 korona 42 fillér adó folyt be.

— **Telbisz Károly dr. meghalt.** Telbisz Károly dr. udvari tanácsos, Temesvár szabad királyi városnak harminc esztendőn keresztül volt polgármestere, mint Pörtschachból jelentik, ott tegnap reggel hatvanéves korában meghalt. Az alkotások korának, a XIX. század végének egyik legmunkásabb, legmarkásabb magyarországi egyénisége dől ki benne. Telbisz Károly neve fogalommal nőtt. Őt utánozták a vidéki nagyvárosok vezetői, az ő várospolitikája szolgált mintául másoknak, hatalmas energiáját csodálták országzerbe s nagy alkotóképessége előtt meghajolt mindenki, aki megnézte városát. Harminc esztendő alatt Temesvárt kiemelte a kis német garnizonvárosok szintjéből s nagy, magyar empóriumává, nyugat-európai várossá emelte.

— **A barackvásár.** Ma, szerdán hajnalban 220 vidéki és 1200 helybeli kocsi hozta a barackot. A helybeliek 40.600 garabóert, a vidékiek 12.000 garabóert összesen 1181 korona helypénzt fizettek. A barack ára 4—12 fillér között mozgott.

— **A zárórai szabályrendelet ügye.** A rendőrfelkapitány a záróráról alkotandó szabályrendelet tárgyában ma este 9 órakor az érdekeltek bevonásával előértekezletet tart.

— **Az állomás előtti téren levő lámpást,** mely most éjjel a gyümölcszseren alkalmával nagy szükség van, kikapcsolják a vasúti villanytelepről s a városihoz csatolják.

— **A belügyminiszter** megküldte Kecskemét városának az országgyűlési képviselőválasztási eljárásnál működő összeíróválasztási és szavazatszedési küldöttségek napidijai és utazási költségeiről szóló körrendeletét.

— **A jövő színiszegzon** társulatának névsorát Mariházy Miklós színigazgató a mai napon terjesztette be a városi tanácsnak. Női tagok a következők lesznek: Faith Gizella énekesnő, Fodor Szeréna komika, Szaloky Dezsóné énekes anyaszínésznő, Takács Marika hősnő, Vigh Margit énekesnő, Erdélyi Lily segéd-szubrett, Várady Jolán naiva, Rajz Irén táncosnő, Győri Mária koloratur énekesnő, Mariházy Miklósné. Különösen sokat remél a díreció Faith Gizellától és Győri Máriától, akik a színiakadémia ösztöndíjas növendékei. A társulat férfitagjainak névsora: Déry Jenő táncos síheder, Szaloky Dezső buffó, Ross Jenő síheder bonvivant, Pethő Pál lyrai szerelmes, Szalma Sándor bariton, Nyáray Lajos, Gellért Armand tenorista, Szilágyi Ernő, Bana Lajos komikus apa, Mariházy Miklós. A zenekar 12 taggal fog szaporodni.

— **A diákokért.** Debrecen város tanácsa a Nagyerdőn, a sporttelep melletti tisztáson 25 ezer négyzetméternyi területet adott a diákjásztárszótér céljaira.

— **Érdekes villamoskoncesszió.** Kiskunmajsa község villamosvilágítás létesítését határozta el és — ami ritka üzleti érzékre vall — Kiskunfélegyháza r. t. város vállalta el a telepek 50 éves koncessziós alapon való felépítését. Kiskunfélegyháza a félmillió koronába kerülő telep összes munkáival a budapesti Bárdos és Brachfeld céget bízta meg. Pestvármegye már a két község és a vállalat közötti szerződéseket jóváhagyta. A távvezeték hossza 32 km. Feszültség 10,000 volt, secundárfeszültség 120 volt 180 kilowatt teljesítménnyel.

— **A Farandol Laturnin** rendkívüli francia kalandjairól készült 2500 méteres filmkolosszus, melynek elkészítés több mint hat évet vett igénybe s előállítási költsége jóval túlhaladta az 1 és fél millió koronát, e hét péntek és szombat estéjén kerüli bemutatásra a Mozgóképházban.

— **Talált ló.** Folyó hó 12-én a reggeli órákban Duhai Pál kiskőrös-cebei lakos a tanyáján egy világos pej kanca lovat fogott el. Igazolót tulajdonosa a fentírt község előjáróságánál augusztus 12-ig átveheti. Ellenkező esetben ugyanakkor árverésre bocsátják.

— **Tyúklópás Nagykőrösön.** Petróczy József nagykőrösi lakos tyúkjából az elmúlt héten 23 darab csirkét elemelt Barkó József és neje. A csirkéket azonnal el is adták s ennek árából régi tartozásukat fedezték.

— **Tiltott szerencsejáték.** A Szabadszállásán megtartott országos vásárrban Sándor Jónás váci illetőségű bábjátékos ó babával tiltott szerencsejátékot üzött. A babákat, valamint a „jutalomtárgyakat” a csendőrség lefoglalta, Sándor ellen pedig az eljárást megindította.

— **Tüz Szabadszállásán.** Pénteken délután Szabó Sándor Balázs-pusztai lakos tanyájának udvarán levő 150 korona értékű szalmakazla meggyulladt és elégett. A csendőrség megállapította, hogy a tüzet Szabónak 5—6 éves Sándor nevű gyengeelméjű fiacskája okozta.

A közönség köréből.

E rovatban közérdekű ügyeknek szívesen engedünk helyet, a felelősség azonban a beküldőt terheli.

Ez is vasuti mizéria.

Vasárnap reggel kikisértem valakit a pályaudvarra, aki a hét óraker Budapest felé induló személyvonattal óhajtott elutazni. Az illető jegyét megváltotta s egyben podgyászt mint személypodgyászt Palánka nevű állomásra feladta. A pénztárnál egy hölgy szorgalmatoskodott, aki ki is állította mint a 115. számmal ellátott podgyászló a bércaát. A vonat eközben berobogott az állomásra és így illetőnek nem maradt ideje a kapott bérca ellenőrzéséhez, nyugodtan tette tehát azt el, nem is sejtve míféle kalamajkát okozhat egy figyelmenlül kiállított podgyászbérca...

Másnap reggel sürgöny zavarta meg csöndes nyári álmomat. Ebből a sürgönyből aztán azt tudtam meg, hogy a vasut Bács-Palánkára küldte a csomagot, amelyet egyszerűen Palánkára vett föl. De megkaptam azután a kritikus bércaát is s azon nagy bölcsen »Palánka—Szeged—Bács-Feketehegyen át» irányította a jegypénztári kisaszszony a személypodgyászt.

Ezt a tényít átélve a következő gondolatok futottak át agyamon:

Először: Miért irányította a Palánkára feladott podgyászt a vasut éppen Szeged—Bács-Feketehegyen át, mikor reggel 7 óraker kizárólag Budapest felé megy a személyvonat és miután a személypodgyászt csak személyjeggyel lehet feladni, tehát a feladó csakis Budapest felé válthatta meg jegyét?

Másodsor: Ha Palánka nevű állomása több van a Máv-nak, miért nem érdeklődik a vasut, hogy melyik Palánkára óhajta a jámbor utazó cakumpakját life-rálatni?

Harmadsor: Ha ezáltal fölös költséget okozott a vasut, hát vajjon megfizeti-e azt?

Mindenesetre pedig figyelmebe ajánljuk ezt az esetet a vasuti főnök urnak, akit ugy ismerünk, mint pedás hivatalfőnököt, aki ebből az esetből is megállapíthatja, hogy: *kit terhel a felelősség?* (rj.)

Tekintetes Szerkesztő úr!

Becses lapjának f. hó 15-én megjelent 159. számában »A háztulajdonosok figyelmebe» című cikkükre saját és üzleti reputációm érdekében alantí soraimnak helyet adni sziveskedjék.

Nyilatkozat.

Nem felel meg a valóságnak, hogy munkásaim, kik a közönség kényelme szempontjából járnak házról-házra a tisztítási munkáifelvétele, bárhol is erőszakoskodtak volna, avagy önhatalmulag kényszer-tisztítást rendeltek volna el, mert ezen eljárást magam sem tűrném, s összeegyeztethetőnek a tisztességes üzleti bázissal nem tartom, munkásaimnak rögtöni elbocsátás terhe alatt tilos a felekkel szemben a jelenleg reám oktrojált eljárást elkövetni. Bizonyítékul ennek, én voltam bátor a közönség figyelmeát a mások által elkövetett erőszakoskodásokra a »Kecskeméti Lapok» folyó évi április hó 28-iki számában felhívni, s magam kértem a közönséget, hogy az erőszakoskodókat a legközelebbi rendőrnek adják át.

Sejteni lehet a feljelentő kilétét, hogy még eddig hozzám panasszal senki sem fordult, s a *határozatot meghallgatásom és munkásaim kihallgatásának teljes mellőzéssel hozták, mikor is elzárták tőlünk a védekezés minden lehetőségét s eljárásukkal üzletemet tönkretenni iparkodnak, míg magam is csak a lapok útján értesültem az ellenem indított eljárásról.*

A határozatot megfélebbeztem, rövid időn belül módomban lesz ugyan e helyen *személyemet és üzletemet ért rágalmakat megcáfolni, addig is erősen bizok abban és kérem is a nagyközönséget, hogy a konkurrens városi vállalat megtévesztő szándékának ne üljön föl és szerencsétlenül továbbra is kitüntető támogatásában.*

A határozat ellenére is munkásaim ezental is házalni fognak megrendelés-gyűjtés céljából és a nagyközönségnek módjában lesz választani, kivél óhajta a munkát elvégeztetni.

Soraim szíves leközléséért előre is hálas köszönetem nyilvánításával vagyok a tekintetes Szerkesztő úr

Kecskemét, 1914. júl. 15. — tisztelője:

Waldner Mór
köztisztasági vállalkozó.

|| SZINHÁZ ||

* **Limonádé ezredes.** Nem hiába legnépszerűbb színésze ma Pestnek *Rátkay*: művészetének ezer varázsa: briliáns tánc-technikája, nemes eleganciája, kövzetien, természetes, meleg játéka annyira egyedül álló, hogy a fővárosi és vidéki operett-színészek ha utánaözni próbálják, pórul járnak, mert csak tulszellemekek, magasatugrók, nem mint *Rátkay*: *kész* színészek, bámulatos táncosok s minden szavukkal mulattatók. A kecskeméti színházban régen folyt olyan benső, zajos ünneplés, mint a kedd esti, amikor *Rátkay* a *Limonádé* ezredest játszotta. Zsörtölődő, haragos, szigorú, mulatós, de jószívű ezredes volt s gyönyörűen táncolt. Hátha még énekel volna is! De rekedt volt s énekében csak ma este gyönyörködünk, amikor *Turchányi* és *Rátkay* együtt énekel a Váci-utcán-t.

Kecskemét Városi Mozgóképszínház

A Mozgóképház ma esti műsora még a legkényesebb izlésű embert is kifogja elégiteni, amennyiben a humoros, valamint a drámai mozgóképek mindegyike szép számmal van képviselve. Hét mozgókép bemutatása van a műsorra kitűzve, melyek közül kimagaslik a »Grácia, a farkastermészet» című háromfelvonásos dráma. A prairie rejtelmes világából van e kép s ujetej merítve, mely csodás jelenetekben mutatja be egy asszony határtalan szivtelenségét, ki már számtalan férfit tett anyagilag és erkölcsileg tönkre a csapodár és könnyelmű életmódjával. A darab szereplői a legkiválóbb amerikai színészek, kiknek művészi játékukban nem egyszer volt már alkalmunk gyönyörködni. A fényes kísérő műsort: »A szép nő lábak» kacagató, »A jó vidékiek» mulattató, »Melyik a kettő közül» humoros, »Királyné gyűrűje» dráma, »Bányamunkások» életkép és a »Lujbiai sivatag» című eredeti természetfeletti kép képezi.

A szabadszállási halálbába.

A nyomozás újabb részletei.

Ily cim alatt vasárnapi számunkban szenzációs leplezést kövöltünk egy szabadszállási fekete lelkű bábasszony aijas, minden emberi érzést nélkülöző üzelméről.

A csendőrség az eset óta szorgalmas és eredményes nyomozásával fényt derített a büncelemeknyekre s ma már eléggé tisztán áll előttünk a szabadszállási halálbába borzasztóan rémes listája.

Családos anyák, ártatlannak vélt leányok vannak a bünlajstromon, amely még ma sem teljes, mert még most is egyremásra érkeznek a csendőrségre névtelen följelentések, amelyek mint több és több szereplőt kevernek az utálatos bünügybe. A csendőri nyomozás teljes szorgalommal folyik s hogy mikor nyer befejezést, ez idő szerint még csak sejteni sem lehet.

Anyakönyvi kivonat.

Julius 15.

Születések. Bodor Mihály rk. György Géza rk. Juhász Erzsébet ref.

Halálozások. Kincses Judit ref. 4 napos, Obornyák Mihály rk. 2 hónapos, Szekér János rk. 1 hónapos, Vágó Sándor úr. 70 éves.

Házasságok kötöttek. Héjjas Pál ref. és Héjjas Ilona ref.

Már Kecskeméten is kapható a híres

Meinl-féle kávé

Egyedüli elárúsító hely:

Hornyák Ferenc drogeriája

Nagykőrösi-utca.

Nagykőrösi-utca.

Kecskemét Városi Mozközpontszínház.

A bpesti Uránia magy. tud. színház fiókja

Szerdán és csütörtökön:

Grácia a farkastermészetű
A szép női lábak, kacagató.
Melyik a kettő közül, hum.
A királyné gyűrűje, dráma.

A jó vidékiek, mulattató.
Lujbiai sivatag, eredeti felv.
Bányamunkások, életkép

Előadások hétköznap 7-12, vasárnap 3-12 óráig

Telefon: 303.

Telefon: 303.

2 fiu lakatostanoncznak
fizetéssel fölvetetik Schrötter Béla
lakatos-mesternél, László Károly-utca 2.
szám, — ahol a raktáron levő takaréktűzhelyek és üstházak mélyen le-
szállított árban lesznek kiárúsítva.

Pálinkafőző-üst

valamint 200 hektó cefré-
nek való edény bérbeadó
Kurucz-körút 15. szám alatt.

10422

Műlakatos-tanoncnak
2-3 ügyes fiú fizetéssel felvetetik
Tiringernél, Mikes-u. 3-5.

25626/1914. sz. Hirdetmény.

Bárány Károly és neje I. tized,
Vásári-utca 224. sz. háza és a Ruttkay
örökösök I. tized, Vásári-utca 92. sz.
háza kisajátítása céljából a kisajátítási
terv és összeírás megállapítása
végett a közigazgatási bizottság által a
39196/914. I A sz. kereskedelemügyi miniszteri
rendelet és az 1881: XLI. törvénycikk
33. §-a alapján kiküldött bizottság tárgyalá-
sát a városi székhat tanács termében (I-ső
emelet I. sz. alatt) folyó évi **augusztus hó 5-én, délelőtt 9 órakor** kezdi meg a bi-
zottság a kisajátítási terv és összeírás meg-
állapítása fölött akkor is érdemileg határoz,
ha az érdekelték közül senki sem jelenik
meg (1881: XLI. törvénycikk 34. §-a.)

A kisajátítási terv és összeírás folyó
évi július 15-től július 30-ig a segédhivatali
igazgató hivatalos helyiségében (Városháza
I. em. 11. szám alatt) a hivatalos órák alatt
közzemlére lesznek kitéve.

Kecskeméten, 1914. évi július hó 6-án.

10439

A városi tanács.

Kiadó lakás.

A Jókai-utcán 37. szám alatt 3 szoba,
konyha, speiz, kamra s pincéből álló lakás,
külön udvarral — **augusztus 1-re kiadó.**
Értekezhetni a tulajdonossal ugyanott. 10438

Kiadó ujonnan javított ház.

III. tized, Tompa Mihály-utca 1. számú
ház, melyben van **egy úrilakás:** 4 szoba,
konyha, üvegezett folyosó, kamra, pince és
egyéb mellékhelyiségekkel kertes udvarral,
azonnal kiadó. Értekezhetni ugyanott a
tulajdonossal. 10375

**A gazdaközönség b. figyelmét felhívom, hogy őszi műtrágyázáshoz
szuperfoszfát műtrágyát raktáramból nagyban és kicsinyben is**

kiszolgálók. Aki előjegyezni szándékozik, már most bejelentheti szükségletét.

Zsákokban és ponyvákban igen olcsó kötésem van,
saját érdekében el ne mulassza senki nálam azt beszerezni, miután **olcsón adom.**
Ajánlom továbbá zombolyai **lisztjeimet,** mindennemű **terményt,**
tengerit, árpát, zabot, korpát, naponta frissen őrölt darákat a legolcsóbb napi áron.

Kölcsönzsák és ponyva kapható.

Jókarban levő könnyű féderes teherkocsi eladó.

Azonnali belépésre agilis, fiatal **segédet** felveszek.

Üzlethelyiség Arany János-utca 7. sz. Régi Itecs-piac.

Szives pártfogást kérve, vagyok
tisztfelettel:**Dénes Gábor.**

Telefon 122. szám.

Azonnal kiadó 10386

háromrendbeli 3-3 és **egy kétszobás** tel-
jesen ujonnan épült **úrilakás,** minden szük-
séges mellékhelyiségekkel. Az árvaházhoz
menet, Kápolna-utca 6. sz. a. Értekezhetni
III., Széchenyi-körút 7. sz. **Vecsei Lajos**
ácmesterrel. (Beretvás szőlővel szemben.)

BOGOVICS JÓZSEFgyorsmelegítő-, eserépkályha- és takaréktűzhely-
készítő Kecskeméten, IV., Kaszap-utca 12. Saját ház.

Tisztelettel tudatom a
n. é. közönséggel, hogy
Koch Jenő budapesti
vaskályhagyáros úrtól a
helybeli képviselőletet

megkaptam. - Raktáron
tartok eredeti Meidinger
és folyton égő kályhákat
minden színben és nagy-
ságban, jutányos áron.
Meidinger kályharészek,

folytonégő kályha cham.
befétek kaphatók. Horg-
onyozott Fortuna ké-
ménytoldót, ami minden
kémenyt megjavít a füst
visszaverésétől, olcsón
kaphatók. - Szives párt-
fogást kérve, tisztfelettel

Bogovics József

Több lakás kiadó.

Klapka-utca 28-ik szám alatt **egy**
udvari 3 szobás, mellékhelyiségekkel,
villanyvilágítással és **egy udvari egy**
szoba, konyha, éléskamrából álló lakás
augusztus 1-ére kiadó. Egy **utcai**
butorozott, külön bejáratu szoba
azonnal kiadó. Tudakozódhatni Neu
Simon és Tsa festékküzetében, Rákóczi-ut. 423

Waldner Mór köztisztasági vállalkozó.

Telefon: 221.

Értesítés.

Telefon: 221.

Tisztelettel értesitem a város lakos-
ságát, hogy a **Nagyméltóságú keres-
kedelmi miniszter úr 2598/913. VI.**
A sz. rendelete értelmében nem
**köteles a városigyezmesterral tisz-
tittatni árnyékszékeit,** hanem **jogá-
ban áll azzal tisztittatni,** akivel akar, ab-
ból egy házigazdának vagy bérlőnek sem
parancsol senki és a trágya a gazda saját
tulajdona. Vállalatom miniszteri engedély-
vel működik. — Szives pártfogásért eszedezik.

Waldner Mórcsatorna, emésztő, pócegödör tisztítási és szemétfu-
varozási vállalat. A m. kir. államvasutak egyezményes
vállalkozója Kecskeméten, Mária-körút 11. sz. (Mária-város.)**Kiadó lakás.**

A mai kor igényeinek megfelelő, forgalmas
helyen, ujonnan épült házban **három**
üzlethelyiség, lakás, pince, padlás minden
mellékhelyiséggel, **november 1-ére kiadó.**
Ezek közül a **sarok-helység bor- és sör-
csarnok** vagy **nagyobb üzlet részére**
nagyon alkalmas; — értekezni lehet
Kovács Ferenc kereskedőnél, Széles- és
Mezei-utca sarok. 10444

Mindenesnek való fiú 436
azonnal felvetetik CSAPÓ
LAJOS fűszer- és csemege-
üzletében, Szabadság-tér 3. szám.

Málnaszörp!

Szives tudomására hozom a nagyérdemű
közönségnek, hogy **első minőségű**
MÁLNASZÖRPOT, melynek **valóságos**
és **jóságáért szavatolok — kilogram**
monként 1 kor. 40 fillérért árusítok. —
Vizszontelárusítóknak kedvezményt
adok. — A nagyérdemű közönség szives
pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztfelettel:
Szigeti Sándor szikvizgyáros.
László Károly (Folyóka)-utca 1. szám. 10379

A Gazdasági Egyesület ajánl
garantált beltartalmú **18%-os superfoszfát**
műtrágyát, juniusi átvételre **8 kor.**
79 fillérért, augusztusi átvételre **8**
kor. 88 fillérért. A műtrágya minden esetben
a helybeli vegyvizsgáló állomáson ellenőrző vegy-
vizsgálatnak vettetik alá. Megrendeléseket fel-
vesz a **titkári hivatal.** (V., Rákóczi-út 5. sz.)

Egy 2 1/2 és egy 4 ló erejű
Bánky Csonka-féle legjobb
karban levő MOTOR min-
den elfogadható árért eladó
a **Kecskeméti Szikvizgyár R.-társaságnál.**